

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvitys 2018

5.2.2018

OULU | Sivistys- ja kulttuuripalvelut

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisällys

Tiivistelmä	3
1 Palveluverkkotyön tavoitteet	4
2 Valmisteluprosessi	5
2.1 Kuntalaisten osallistuminen	5
3 Keskeiset toimenpiteet	6
4 Palveluverkkoratkaisut	10
4.1 Vaihtoehto 1	10
4.2 Vaihtoehto 2	13
4.3 Vaihtoehtoista riippumattomat ratkaisut	15
5 Vaikutusten arviointi	16
5.1 Ennakkovaikutusten arviointi palveluverkkotyössä	16
5.2 Taloudelliset vaikutukset	17

Tiivistelmä

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvityksen tarkoituksena on luoda rakenteelliset suuntaviivat, joilla sivistys- ja kulttuuripalveluiden palvelurakenne vastaa tulevaisuuden tarpeisiin. Muutosohjelmassa Oulu 2020 asetettiin tavoitteet, joihin palveluverkkoselvityksessä pyritään. Muutosohjelmaan on kirjattu viiden miljoonan euron säästötavoite, jota tavoitellaan nykyisiä toimintatapoja ja palveluverkkoa muuttamalla. Palveluverkkoselvityksen valmisteluun on otettu mukaan useita eri tahoja, joiden mielipiteet, kommentit ja arvioinnit ovat vaikuttaneet tässä selvityksessä esiteltäviin kahteen vaihtoehtoon.

Visiona on, että palveluita kootaan yhteen palvelukeskittymittäin ja mahdollisuuksien mukaan saman katon alle, jolloin henkilöstön yhteiskäyttö ja yhteistyömahdollisuudet sekä tilojen monikäyttöisyys ja päivittäinen käyttö lisääntyvät. Samanaikaisesti voidaan luopua vanhoista mittavista ja kalliista peruskorjauksista tarvitsevista erillisistä kiinteistöistä. Digitalisaatio muuttaa toimintatapoja ja avaa uusia palveluiden tuottamismahdollisuuksia. Lisäksi tuleva sote- ja maakuntauudistus tuo mahdollisuuden luoda yhteisiä toimintamalleja, joissa hyvinvoinnin monialaisuus toteutuu lähellä kuntalaisia.

Palveluiden järjestämiseen tulee hakea uusia ratkaisuja, koska nykytila on pitkällä aikavälillä taloudellisesti kestämaton. Moni palveluverkkoselvityksessä huomioitu kiinteistö on käyttökänsä päässä ja vaatii huomattavan peruskorjauksen. Lisäksi nykyinen palveluverkko on liian hajanainen. Nykytila ei ole vaihtoehto, koska se johtaa tilavuokrien ja korjausvelan vuoksi hallitsemattomaan velkaantumiseen.

Palveluverkkoselvitys sisältää kaksi vaihtoehtoa: vaihtoehdot 1 ja 2, joista vaihtoehto 1 on keskittävämpi ja kustannustehokkaampi. Molemmat vaihtoehdot muodostavat kokonaisuuden, jossa rakenteelliset ratkaisut muodostavat toisiaan seuraavia ketjuja. Vaihtoehdossa 1 saavutetaan muutosohjelmassa 2020 asetettu viiden miljoonan säästötavoite.

Vaihtoehtojen ennakkovaikutusten arvioinnissa on huomioitu kuntalaisvaikutukset, henkilöstö- ja organisaatiovaikutukset sekä taloudelliset vaikutukset. Kuntalaiset nostavat palveluverkon muutoksissa keskeisimmäksi uhkaksi hyvinvoinnin näkökulmasta sen, että osa palveluista ei ole enää samalla tavalla saavutettavissa kuin tällä hetkellä, tämä koskee erityisesti opetustilojen saavutettavuutta. Myös alueiden yhteisöllisyys ja sen säilyttäminen koetaan erityisen tärkeäksi asiaksi. Toisaalta palveluiden keskittämistä pidetään hyvänä asiana, koska yhdellä kerralla voi hoitaa useamman asian.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutuksien näkökulmasta palveluverkon vaihtoehdot tukevat organisaation keskinäisen yhteistyön toimivuutta, vaikkakin palveluiden kokoaminen yhteen vaatii uudenlaisen johtamiskulttuurin ja toimintatapojen omaksumista. Palveluverkon vaihtoehdot vahvistavat myös järjestöjen ja kaupungin yhteistyön tiivistämistä.

Talousvaikutusten arvioinnissa on huomioitu käyttötalous ja investoinnit. Nykytila vaatii rakennusten peruskorjauksia. Nykytilassa käyttötalousmenojen nettovaikutus 10 vuodessa on -39 M€.

Vaihtoehdossa 1 tilojen tiivistämisellä 10 vuoden käyttötalousmenot pienenevät 37M€ ja nykytilaan verrattuna saavutetaan 75M€ säästöt.

Vaihtoehto 2 tilojen tiivistämisellä 10 vuoden käyttötalousmenot pienenevät 18 M€ ja nykytilaan verrattuna saavutetaan 56 M€ säästöt.

1 *Palveluverkkotyön tavoitteet*

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvityksen tarkoituksena on luoda rakenteelliset suuntaviivat, joilla sivistys- ja kulttuuripalveluiden palvelurakenne vastaa tulevaisuuden tarpeisiin. Maakuntaudistuksen myötä kuntien palvelurakenne muotoutuu uudelleen ja painopiste siirtyy yhä vahvemmin sivistys- ja kulttuuripalveluiden tuottamiseen.

Mitä kunnalliset palvelut ovat jatkossa? Miten kuntalaisia voidaan palvella mahdollisimman hyvin muutoksien keskellä? Miten muutoksesta tehdään mahdollisuus? Kysymyksiä ja haasteita on monia, eikä tässä palveluverkkoselvityksessä ratkaista kaikkia ongelmakohtia, mutta peruslinja on selvä: Palveluita tulee jatkossa tuottaa uusilla tavoilla, jotta laatu, saatavuus ja palveluiden vaikuttavuus voidaan jatkossakin varmistaa.

Uudet toimintatavat mahdollistavat palveluverkon rakenteelliset muutokset:

- hyvinvointialueet ja hyvinvoinnin monialaisuus
- ehyt kasvun- ja opinpolku palvelukeskittymässä
- digitaaliset ja omatoimiratkaisut
- kulttuurista, liikunnasta ja tapahtumista hyvinvointia ja vetovoimaa
- seudulliset lukiopalvelut – monimuotolukio ja eLukio
- kuntalaisten olohuoneet ja tilankäytön periaatteet
- keskitetty varastointi ja logistiikka.

[Muutosohjelmassa Oulu 2020¹](#) asetettiin sivistys- ja kulttuuripalveluille tavoitteet, joihin palveluverkkoselvityksessä pyritään. Muutosohjelmaan kirjattiin viiden miljoonan säästötavoite, jota tavoitellaan nykyisiä toimintatapoja ja palveluverkkoa muuttamalla.

Visio on, että palveluita kootaan palvelukeskittymittäin ja mahdollisuuksien mukaan saman katon alle, jolloin henkilöstön yhteiskäyttö ja yhteistyömahdollisuudet sekä tilojen monikäyttöisyys ja päivittäinen käyttö lisääntyvät. Samanaikaisesti voidaan luopua vanhoista mittavia ja kalliita peruskorjauksia tarvitsevista erillisistä kiinteistöistä. Digitalisaatio muuttaa toimintatapoja ja avaa uusia palveluiden tuottamismahdollisuuksia. Lisäksi tuleva sote- ja maakuntaudistus tuo mahdollisuuden luoda yhteisiä toimintamalleja, jossa hyvinvoinnin monialaisuus toteutuu lähellä kuntalaisia.

¹ [Muutosohjelma Oulu 2020, ote sivistys- ja kulttuuripalveluiden tavoitteista](#)

2 Valmisteluprosessi

Palveluverkkoselvityksen vaihtoehdot on laadittu sivistys- ja kulttuuripalveluiden vastuualueiden ja niiden välisen synergian lisäksi alueellisesta näkökulmasta, eli kullakin alueella toimijat ovat yhdessä pohtineet, mitä muutoksia alueella tulee tehdä palveluiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Valmisteluprosessin taustalla on valtava määrä tietoa, jota on hyödynnetty esityksien valmistelussa. Lisäksi edelliseen palveluverkkoselvitykseen (2016) tuotettua tietoa on hyödynnetty päivityksin myös tämän palveluverkkoselvityksen valmistelussa. Esitettävissä ratkaisuihin on otettu huomioon mm. [uusi opetussuunnitelma](#)², [tilankäytön toimintamallien kehittäminen](#)³, [hyvinvointitieto](#)⁴ sekä [paikkatieto- ja joukkoliikenneanalyysi](#)⁵.

Kuntalaisilta on kerätty eri tavoin laajasti tietoa palveluverkkotyöskentelyn aikana. Kuntalaispalautteen perusteella laadittiin ennakkovaikutusten arviointi, josta kerrotaan lisää luvussa 5. Sivistys- ja kulttuurilautakunnalle ja kaupunginhallitukselle on pidetty kaksi seminaaria valmisteluprosessin aikana.

2.1 Kuntalaisten osallistuminen

Koska kaupunki on asukkaitaan varten, kuntalaisilla on ollut keskeinen rooli valmistelussa. Oululaisille on annettu mahdollisuus osallistua palveluverkkoesityksien valmisteluun ja arviointiin. Lisäksi jo ennen palveluverkkoselvityksen laatimista Oulussa on kerätty ja kerätään yhä ajatuksia ja ideoita siitä, mikä oululaisille on tärkeää tulevaisuuden Oulussa (<https://oujees oulu.com/>)⁶. [Oulu sai Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen 8.12.2017](#)⁷. Tunnustuksen saamista edelsi mittava toimintojen tarkastelu lasten ja nuorten näkökulmasta. Ennen kaikkea on haluttu selvittää, mitä [lapset ja nuoret odottavat tulevaisuuden Oululta](#)⁸.

Marraskuussa 2017 kerättiin sähköisellä kyselyllä kuntalaisten mielipiteitä. Vastaajia oli 912. Kyselyn lopputulokset löytyvät [täältä](#)⁹. Joulukuussa järjestettiin kaksi Facebook-keskustelua, joissa kuntalaisilla oli mahdollisuus kysyä valmistelevilta virkamiehiltä palveluverkkoon liittyvistä asioista. Ensimmäisessä tilaisuudessa 28.11. vastaamassa olivat sivistys- ja kulttuurijohtaja Mika Penttilä, lukiojohtaja Pekka Fredriksson, kehityspäällikkö Juha Aho ja yhteisötoiminnan päällikkö Pasi Laukka. Toisessa tilaisuudessa 4.12. olivat vastaamassa aluepäälliköt Pirjo Koret (pohjoinen alue), Pasi Mäkikyrö (itäinen alue), Seija Karvonen (keskinen alue) ja Harri Kauppinen (eteläinen alue) sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtaja Satu Haapanen. Kahdessa keskustelussa oli mukana yhteensä noin 7 000 seuraajaa. Keskusteluiden kooste on luettavissa [täältä](#)¹⁰.

Tammikuussa järjestettiin neljä alueellista Oulun raati -tilaisuutta, joissa esiteltiin palveluverkkovaihtoehdot. Tilaisuuksissa ja/tai sähköisen arvioinnin kautta kuntalaiset saivat arvioida esiteltyjä vaihtoehtoja. Tämä arviointikokonaisuus toteutettiin [ulkopuolisena arviointina](#)¹¹. Kuntalaisvastausten perusteella on laadittu ennakkovaikutusten arviointi, josta on enemmän tietoa luvussa 5.

² [Uusi opetussuunnitelma](#)

³ [Tilankäytön toimintamallien kehittäminen](#)

⁴ [Hyvinvointitieto](#)

⁵ [Paikkatieto- ja joukkoliikenneanalyysi](#)

⁶ Vaikuta tulevaisuuden Ouluun -kysely: <https://oujees oulu.com/>

⁷ Oulu on lapsiystävällinen kunta –sivusto: <https://www.ouka.fi/oulu/oulu-tietoa/lapsiystavallinen-kunta>

⁸ [Lasten ja nuorten odotukset tulevaisuuden Oululle](#)

⁹ [Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkokyselyn vastausten koonti](#)

¹⁰ [Facebook-chat keskusteluiden kooste](#)

¹¹ [Oulun Raatien yhteenveto](#)

3 Keskeiset toimenpiteet

Palveluverkkoesityksien keskiössä on kuntalainen. Kuntalaisen ympärille on rakennettu monen palvelun kokonaisuus, joka on helposti saatavilla. Näin ollen tarkastelua ei ole tehty vain esimerkiksi koulujen tai päiväkotien näkökulmasta, vaan palveluita on kehitetty alueittain kaikenikäisille oululaisille.

Hyvinvointialueet ja hyvinvoinnin monialaisuus

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja hyvinvointipalveluiden yhteisistä maantieteellisistä alueista käytetään nimitystä [hyvinvointialueet](#)¹². Hyvinvointialueella on monia perheiden arkea tukevia toimintoja. Alueella on kohtaamispaikkoja järjestöille ja yhdistyksille, peruspalveluita, kuten esimerkiksi päiväkotia, koulu tai kirjasto sekä erityispalveluita, kuten lääkäri- tai mielenterveyspalvelut. Hyvinvoinnin monialaisuus puolestaan tarkoittaa tapaa toimia yhdessä. Kun perheen tai lapsen/nuoren tueksi tarvitaan muita toimijoita, alueella on käytössä yhteisesti sovittuja menettelytapoja, joissa yhdessä perheen kanssa sovitaan toimiva ratkaisu kulloiseenkin tilanteeseen.

Monia perheiden arkea tukevia, terveyttä edistäviä ja syrjäytymistä ennaltaehkäiseviä toimintamalleja on jo käytössä. Esimerkkinä [Lapset Puheeksi –toimintamalli](#)¹³, jossa lapsen arjessa toimivat aikuiset eli esimerkiksi vanhemmat ja opettaja tapaavat ja keskustelevat lapsen kasvusta ja kehityksestä. Tulevaisuudessa vastaavanlaisia toimintamalleja on mahdollisuus luoda lisää, kun maakuntaudistuksen myötä palveluita muotoillaan uudelleen. Kouluissa ja päiväkodeissa voidaan luoda ympäristöjä, joissa esimerkiksi opettajat, kouluterveydenhoitajat ja iltapäivätoimintaa järjestävät toimijat tukevat nykyistä yksilöllisemmin lapsen ja nuorten kehitystä arjessa.

Ehyt kasvun- ja opinpolku palvelukeskittymässä

[Ehyt kasvun- ja opinpolku](#)¹⁴ lupaa perheelle, että lapsi saa jo päiväkotiin mennessään tietää, missä hän saa esiopetuksensa ja perusopetuksensa, mikäli perhe ei kouluaikana muuta toiselle alueelle. Näin lapsen ei tarvitse vaihtaa koulua perusopetuksen aikana useaan otteeseen ja sopeutua toistamiseen uuteen ympäristöön.

Palvelukeskittymässä kunnan palvelut sijoitetaan toistensa välittömään läheisyyteen tai samoihin tiloihin. Koulu, kirjasto, nuorisotila ja/tai asukastupa voivat tapauskohtaisesti toimia saman katon alla, mikäli esimerkiksi koulun tilaratkaisu mahdollistaa toimintojen keskittämisen tai siirrettävä palvelu on mahdollista järjestää koulun tilassa. Palveluja keskittämällä pyritään helpottamaan kuntalaisen arkea tarjoamalla useita palveluja samasta paikasta.

¹² [Hyvinvointialueet](#)

¹³ [Lapset puheeksi –toimintamalli](#)

¹⁴ [Ehyt kasvun- ja opinpolku](#)

OULU

Samanaikaisesti yksittäisistä rakennuksista voidaan luopua. Näin säästö syntyy tilakustannuksista, eikä toiminnan määrää leikkaamalla. Samalla myös olemassa olevien tilojen käyttö tehostuu ja käyttöaika jatkuu mahdollisesti iltaan asti. Palvelukeskittymässä kokopäiväkoulun kehittäminen on helpompaa: esimerkiksi iltapäivätoiminnan, kerhotoiminnan tai nuorisotoiminnan kehittäminen eri toimijoiden kanssa mahdollistuu.

Palvelukeskittymissä ideaali ratkaisu on [monitoimitalo](#)¹⁵, jossa on toimintaa aamusta iltaan useiden toimijoiden taholta. Lisäksi talo on rakennettu tiloiltaan muokattavaksi ja nykyistä oppimiskäsitystä tukevaksi. [Hiukkavaaran monitoimitalon pedagoginen suunnitelma](#)¹⁶ antaa kuvan [modernin oppimisympäristön](#)¹⁷ toiminnasta.

Kuntalaisten olohuoneet ja tilankäytön periaatteet

Kuntalaisen olohuone on palvelukeskittymän keskeinen julkinen tila, joka on asukkaiden käytössä parhaimmassa tapauksessa virka-ajoista riippumatta. Tilassa voi pitää esimerkiksi kokouksia, järjestää kerhoja tai käyttää tilaa kulttuuriharrastuksiin. Tilan käyttömahdollisuudet muovautuvat tapauskohtaisesti rakennuksesta ja toimijoista riippuen. Tilan varaamisen on mahdollista käyttää [Varaamo](#)¹⁸- tai [Timmi](#)¹⁹-palveluita. Olohuoneet pyritään sijoittamaan mahdollisuuksien mukaan kirjastojen yhteyteen. Yleisen kirjaston ja koulukirjaston tietokannat yhdistetään, jolloin aineisto on puolin ja toisin laajemmassa käytössä. Olemassa olevien asukastupien toimintaa kehitetään ja toiminta siirretään mahdollisuuksien mukaan olohuoneiden yhteyteen.

Kokonaisuudessaan sivistys- ja kulttuuripalveluilla on hallinnassaan yli 570 000 neliötä tilaa, joista suurin osa on käytössä vain osan päivästä. Kuntalaisten olohuone -toiminnalla tilojen käyttöaika laajennetaan erityisesti kouluilla. Samalla pyritään vastaamaan tilojen alueelliseen kysyntään, joka on lisääntynyt viime vuosina. Tilojen käytön osalta luodaan uudet toimintaperiaatteet, joilla tehostetaan tilojen käyttöä ja vastataan kuntalaisten toiveisiin käyttää kaupungin omistamia tiloja.

Digitaaliset ja omatoimiratkaisut

Digitalisaatio muuttaa palveluiden muotoa. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa on kirjattu yli 100 [digitaalisten palveluiden toimenpide-ehdotusta](#)²⁰, jotka toteutetaan vuoteen 2020 mennessä. Toimenpiteet priorisoidaan toteutusjärjestykseen maaliskuuhun 2018 mennessä. Hyvä esimerkki digitalisaation hyödyntämisestä on kehitteillä oleva [Pohjois-Pohjanmaan eKirjastohanke](#)²¹, jota Oulu vetää. Aineiston sähköistymisen myötä kirjastopalvelut ovat tarjolla myös ajasta ja paikasta riippumatta. Kulttuuriperinnön digitointi mahdollistaa tulevaisuudessa aineiston laajemman käytön vastaavia periaatteita mukaillen mm. [Finna](#)²² -järjestelmän kautta. Nuorisopalvelut ovat puolestaan kehittämässä toiminnallista, liikkuvaa digitilaa, jossa avataan nuorille tulevaisuuden myönteisiä mahdollisuuksia ja ammatteja. Digitila toimii lasten ja nuorten oppimisympäristönä niin koulu- kuin vapaa-ajalla yrittäjyyskasvatuksen ja koulun työelämäyhteistyön tavoitteisiin vastaten. Lapsiperheille on avattu sähköinen palvelutarjotin <https://lapsuus.ouka.fi/>, jossa on kaikki perheen asiat yhdessä paikassa. Palvelutarjottimelta voi esimerkiksi etsiä kartan avulla kaikki lähellä olevat palvelut leikkipuistoinen, saada tietoa järjestöjen toiminnasta tai löytää neuvoja kriisitilanteissa toimimiseen. Kokonaisuudessaan tavoitteena on parantaa palveluiden saavutettavuutta ajasta ja paikasta riippumatta sekä nostaa sähköisten palveluiden käyttöä.

Kulttuurista, liikunnasta ja tapahtumista hyvinvointia ja vetovoimaa

¹⁵ [Monitoimitalo](#)

¹⁶ [Hiukkavaaran monitoimitalon pedagoginen suunnitelma](#)

¹⁷ Hiukkavaaran monitoimitalon esittelyvideo: <https://www.youtube.com/watch?v=akUTyDJVugw>

¹⁸ Oulun kaupungin Varaamo-palvelu: <https://varaamo.ouka.fi/>

¹⁹ Oulun kaupungin Timmi-varauspalvelu: <https://timmi.ouka.fi/>

²⁰ [Sivistys- ja kulttuuripalveluiden digitalisointitoimenpiteet 2018-2020](#)

²¹ [Pohjois-Pohjanmaan eKirjasto](#)

²² Finna-järjestelmä: <https://www.finna.fi/>

Kulttuuri, liikunta ja tapahtumat luovat tutkitusti hyvinvointia ja positiivista ilmapiiriä asukkaille (mm. [THL:n tutkimus²³](#)). Kaupungin vetovoimaisuuden kehittäminen vaatii rohkeita investointeja ja uusia avauksia, jonka vuoksi mm. Luupin tulevaisuuden tilaratkaisu tulee ratkaista mahdollisimman pian. Alueilla olevat sivistys- ja kulttuuripalveluiden tilat mahdollistavat tilojen nykyistä laajemman kulttuurikäytön, sekä taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön toiminnan. Kulttuurilaitosten toimintaa kehitetään alueellisena ja moniammatillisena toimintana.

Tulevissa tilaratkaisuissa voidaan mallintaa esimerkiksi [Ouluhallin laajennuksen²⁴](#) toteutustapaa, jossa vanhoista ja kalliista peruskorjauksia tarvitsevista liikuntalaitoksista luovutaan, rakennusten tontit hyödynnetään muuhun tarkoitukseen ja vastineeksi saadaan uusi nykyiset vaatimukset täyttävä liikuntatila monipuoliseen käyttöön.

Seudulliset lukiopalvelut ja etälukio-opinnot

Lukiokoulutus on seudullinen palvelu ja osa toisen asteen kokonaisuutta. Lukiokoulutuksessa tehdään yhteistyötä ammatillisen koulutuksen kanssa, jotta opiskelijoilla on mahdollisuus valita opintoja useammasta lukiosta ja ammattiopistosta. Lukiouudistuksen myötä velvoite opintopolkujen rakentamiseen korkeakoulujen kanssa kasvaa. Uudistukset korkeakoulujen valintakäytänteissä korostavat ylioppilaskirjoitusten merkitystä jo lähitulevaisuudessa. Näin koulutuksen laatu ja tarjonnan määrä korostuvat.

Tällä hetkellä Oulun kaupunki koordinoi ja järjestää etälukio-opetusta [Pohjois-Pohjanmaan eLukio-verkossa²⁵](#), johon kuuluu kaikkiaan 21 kuntaa. [Etälukio²⁶](#) täydentää pienten lukioiden kurssitarjontaa, jota ei lähiopetuksena voida korvata sekä mahdollistaa oppimisen digitaalisessa ympäristössä. Tämä edesauttaa nuorten valmiuksia menestyä digitaalisissa ylioppilaskirjoituksissa ja tulevaisuuden korkeakouluopinnoissa. Lisäksi Oulun kaupunki on saanut lukuvuoden 2018-19 alusta luvan järjestää lukiokoulutusta Tyrnävän kunnan alueella yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun kanssa. Opetus toteutetaan etämonimuoto-opetuksena, jossa valtaosa opetuksesta järjestetään etäopetuksena, osa lähiopetuksena, ohjauksena sekä tutorointina.

Seudullisen lukiokoulutuksen luonne puoltaa koulutuksen johtamista ja järjestämistä mahdollisimman keskitettyinä palveluna. [Oulun kaupungin lukioverkon²⁷](#) tiivistäminen mahdollistaa kurssitarjonnan tehokkaammalla kohdentamisella parempaa laatua ja merkittäviä kustannushyötyjä.

Keskitetty varastointi, logistiikka ja säilytystilat

Varastointi ja kokoelmien säilyttäminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden tavoitteena on löytää ratkaisu irtaimiston säilytykseen hyvien logististen yhteyksien varrelle. Varastotilaa tarvitaan esimerkiksi ylioppilaskirjoituksissa käytettävien pulpettien ja peruskorjauskohteiden irtaimiston tilapäisvarastointiin.

Taide- ja kulttuuriaineiston säilyttämiseen tarvitaan olosuhdevalvottua tilaa. Tällä hetkellä Oulussa on puutteelliset tilat olosuhdevalvotun taide- ja kulttuuriaineiston säilyttämiseen. Säilytystiloista on tehty [tarveselvitys²⁸](#) vuonna 2015. Yhtenä mahdollisena sijaintivaihtoehtona on tutkittu kaupungin omistuksessa olevaa kiinteistöä Haukiputaalla (Teollisuustie 1). Kyseisen kiinteistön muuttaminen museoesineiden säilytysolosuhteita vastaavaksi maksaisi yli 12 miljoonaa euroa. Siksi kuluvan valtuustokauden aikana pyrimme kehittämään yhdessä Museoviraston kanssa

²³ [Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia –loppuraportti](#)

²⁴ [Ouluhallin peruskorjauksen ja laajennuksen hankeselvitys](#)

²⁵ Pohjois-Pohjanmaan eLukio-verkko: <http://www.elukio.fi/>

²⁶ [Etälukioverkko](#)

²⁷ [Oulun kaupungin lukiot / hakija- ja aloituspaikkamäärät](#)

²⁸ [Tarveselvitys sivistys- ja kulttuuripalveluiden säilytystiloista](#)

OULU

säilytystiloille pitkän aikavälin ratkaisun. Tämä on linjattu myös sivistys- ja kulttuuripalveluiden vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa.

Henkilö- ja tavarakuuljetukset

Joukkoliikenteen kehittyminen on avainasemassa palveluiden saavutettavuuden parantamisessa. Kehäliikenteen käynnistäminen lyhentäisi matka-aikoja esimerkiksi pohjoisesta itään matkatessa. Lukioverkon tiivistymisen myötä joukkoliikenteen matkaosuudet lisääntyvät, mikä hyödyttää kaikkia kuntalaisia, ei pelkästään opiskelijoita.

4 Palveluverkkoratkaisut

Palveluiden järjestämiseen tulee hakea uusia ratkaisuja, koska nykytila on pitkällä aikavälillä taloudellisesti kestämaton. Moni palveluverkkoesityksessä huomioitu kiinteistö on käyttökänsä päässä ja vaatii huomattavan peruskorjauksen. Lisäksi nykyinen palveluverkko on liian hajanainen. [Nykytila²⁹](#) ei ole vaihtoehto, koska se johtaa tilavuokrien ja korjausvelan vuoksi hallitsemattomaan velkaantumiseen.

Palveluverkkomuutoksen kantavana ajatuksena on, että mahdollisimman moni palvelu on helposti saatavilla yhdestä paikasta. Perusopetuksen osalta on linjattu, että alakoululaisille annetaan opetusta lähikouluissa ja yläkoululaisille alueellisissa kouluissa. Palveluiden keskittäminen luo paljon mahdollisuuksia ja synergiaa toimijoiden välille, jolloin kokonaismäärällisesti henkilökuntaa tarvitaan vähemmän verrattuna siihen, että palvelut sijaitsisivat erillisinä yksikköinä. Keskittäminen on lisäksi kustannustehokasta käyttötalouden (mm. tilavuokrien) osalta. Lisäksi se tuo huomattavia säästöjä niin kertaluontoisesti peruskorjausten välttämällä kuin myös pitkällä aikavälillä käyttötaloussäästöinä. Palvelukeskittymiin on lisäksi nykyistä hajautettua verkkoa paremmat mahdollisuudet sijoittaa tulevaisuudessa maakunnan järjestämiä hyvinvointipalveluita lähelle oppilaita.

Seuraavaksi esitellään palveluverkon muutosesitykset alueittain. Molemmat vaihtoehdot muodostavat kokonaisuuden, jossa rakenteelliset ratkaisut muodostavat toisiaan seuraavia ketjuja. Vaihtoehto 1 on keskittävämpi ja kustannustehokkaampi kuin vaihtoehto 2.

Vaihtoehdossa 1 saavutetaan muutosohjelmassa 2020 asetettu viiden miljoonan säästötavoite. Huomioitavaa on, että esitetyt vaihtoehdot eivät kokonaisuudessaan taita, vaan hidastavat kustannusten nousua, koska [oppilasmäärät³⁰](#) nousevat joka tapauksessa Oulussa aina vuoteen 2025 saakka. Kustannukset on pystytty kokonaisuudessaan pitämään hallinnassa ja [muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna³¹](#) kaikkien vastuualueiden kustannukset ovat kohtuullisen edulliset. Tarkempi aluekohtainen esittelyaineisto löytyy alta:

- [Pohjoinen alue³²](#)
- [Itäinen alue³³](#)
- [Eteläinen alue³⁴](#)
- [Keskinen alue³⁵](#)

Luvussa 4.1. on koottu vaihtoehdon 1 muutosesitykset yhteen ja luvussa 4.2. vaihtoehdon 2 muutosesitykset.

4.1 Vaihtoehto 1

POHJOINEN ALUE

Palveluverkon toimenpiteet vuosina 2018–2019

- Länsituulen koulun lisärakennuksen valmistuttua keväällä 2018 voidaan luopua Santaholman väistötilasta.
- Jokikylän esiopetus järjestetään Aseman päiväkodissa, jossa voidaan järjestää myös kokopäiväistä varhaiskasvatusta sitä tarvitseville. Jokikylän 1.-2. luokkien opetus järjestetään Aseman koululla, jossa on mahdollista järjestää myös iltapäivätoimintaa. Näin voidaan luopua Jokikylän esiopetus- ja koulutiloista.
- Kellon koululta löytyy tilaa Kello-Kiviniemen nuorison käyttöön nuorisotilaksi. Asukastupa siirtyy 1.8.2019 alkaen Kellon keskustasta Kiviniemen koulun tiloihin, jossa toimii jo alueen kirjastopalvelut.

²⁹ [Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palvelut ja oppilasmäärät alueittain](#)

³⁰ [Alueet ja lapsimäärät – väestösuunnite 2018](#)

³¹ [Kustannusvertailu kaupunkien kesken vastuualueittain](#)

³² [Pohjoisen alueen palveluverkkoesitykset](#)

³³ [Itäisen alueen palveluverkkoesitykset](#)

³⁴ [Eteläisen alueen palveluverkkoesitykset](#)

³⁵ [Keskinen alueen palveluverkkoesitykset](#)

Palveluverkon toimenpiteet vuoteen 2026 asti

- Rajakylän uuden päiväkodin valmistumisen yhteydessä 2020 luovutaan Pateniemen, Metsämarjan ja Rajakylän päiväkodeista sekä Palokan päiväkodin erillisestä esiopetustilasta.
- Haukiputaan alueen koulujen oppilaaksiottoalueiden uudistuksen jälkeen Keiskan kiinteistöstä voidaan luopua.
- Pateniemen lukion siirtyminen (Raksilan lukioon) Rajakylän koulun kiinteistöstä mahdollistaa Kuivasojan koulun tilasta luopumisen.
- Avoimen varhaiskasvatuksen ryhmien toiminnat siirtyvät Jatulintarhan päiväkodin tai Jatulin tiloihin, jolloin voidaan luopua Simppulankartanon tiloista. Tilamuutokset ja tilan esteettömyys otetaan huomioon Jatulin peruskorjauksen yhteydessä.
- Oravan koulumuseon museaalinen esineistö säilytetään ja dokumentoidaan digitaalisesti, jolloin Oravan koulumuseon tiloista voidaan luopua.
- Jatuliin muodostuu kuntalaisten olohuone, jonne kirjasto ja Oulu10-palvelut siirtyvät. Tilamuutokset ja tilan esteettömyys otetaan huomioon Jatulin peruskorjauksen yhteydessä.

Kuntalaisen olohuoneet (vaihtoehtoista riippumatta):

- Jatuli
- Kiviniemen koulu
- Honkapirtti
- Rajakylän koulu
- Kuivasjärven koulu

ITÄINEN ALUE

Palveluverkon toimenpiteet vuosina 2018–2019

- Yli-lin kirjastopalveluja kehitetään omatoimikirjaston suuntaan ja kirjastopalvelut tarjotaan Yli-lin koulun yhteydessä, joka toimii jatkossa myös Yli-lin asukkaiden olohuoneena. Yli-lin kirjastorakennuksesta luovutaan kokonaan kirjaston siirtyessä koulun yhteyteen.
- Ylikiimingin asukastupatoiminta, nuorisotilatoiminta sekä Oulu10-palvelut järjestetään Ylikiimingin koulun yhteydessä. Ylikiimingin vanhasta kunnantalosta luovutaan.

Palveluverkon toimenpiteet vuoteen 2026 asti

- Kiimingin ja Laanilan lukiot yhdistetään Kaukovainiolle OAMK:n tiloihin perustettavaan uuteen lukioon.
- Jokirannan koulu rakennetaan.
- Palvelutarpeen keskittyessä Kiimingin keskustan alueelle sekä oppilasmäärän laskun vuoksi palveluverkkoa tiivistetään. Tirinkylän ja Ylikylän oppilaat opiskelevat muissa palvelukeskittymän kouluissa lähikoulu- ja aluekouluperiaatteen mukaisesti. Tirinkylän ja Ylikylän opetuspisteistä luovutaan.
- Avoimen varhaiskasvatuksen toiminta järjestetään muissa Kiimingin varhaiskasvatuksen yksiköissä. Oulu10-palvelut järjestetään Syke-talossa. Kiimingin vanhasta kunnantalosta luovutaan.
- Heikinharjun avoin päiväkotitoiminta siirtyy Talvikankaalle.
- Myllyoja-Hintan asukastupatoiminnot siirretään Hintan koulun yhteyteen (vaihtoehtoisesti voidaan tutkia Laanilan koulun tilat)
- Myllyoja-Hiukkavaaran kirjastopalvelujen sijoittuminen ja toimintatapa alueella selvitetään.

Kuntalaisen olohuoneet:

OULU

- Yli-lin koulu
- Syke-talo
- Laivakankaan koulu
- Ylikiimingin koulu
- Hiukkavaaran monitoimitalo
- Talvikankaan koulu

ETELÄINEN ALUE

Palveluverkon toimenpiteet vuosina 2018–2019

- Sarasuon Kortteli-päiväkodin toiminnot siirretään Sarasuon päiväkotiin 1.8.2018 alkaen, jolloin Kortteli-päiväkodin tiloista voidaan luopua.
- linatin päiväkodin toiminnot siirtyvät alueen lähipäiväkoteihin 1.8.2018 alkaen, mikä mahdollistaa linatin päiväkodin tiloista luopumisen.
- Jatketun aukiolon varhaiskasvatuspalvelu siirtyy 1.8.2018 alkaen Maikkulan päiväkodista Kuukkelin päiväkotiin.

Palveluverkon toimenpiteet vuoteen 2026 asti

- linatin päiväkodin toiminnot siirtyvät ympäröiviin yksiköihin.
- Oulunsalo-taloa kehitetään kuntalaisten olohuoneeksi. Kirjasto ja Oulu10-palvelupiste siirtyvät Oulunsalo-taloon.
- Oulunsalon lukio siirtyy Kaukovainiolle perustettavaan uuteen lukioon.
- Entisen kunnantalon sivistys- ja kulttuuripalveluiden käyttämistä tiloista voidaan luopua.
- Niemenrannan koulu toimii Salonpään ja Niemenrannan alueen lasten lähikouluna, jolloin Salonpään ei rakenneta päiväkotikoulua. Niemenrannan koulun yhteyteen rakennetaan lisärakennus.
- Metsokankaan nuorisotoimintaa järjestetään monimuotoisesti uuden koulun yhteyteen.
- Maikkulanraittia kehitetään ja Maikkulan monitoimitalo toimii kuntalaisten olohuoneena. Loppuvalle asukastupatoiminnalle kehitetään uusi toimintamalli yhteisötoiminnan, nuorisopalveluiden ja 3. sektorin kanssa.

Kuntalaisen olohuoneet:

- Maikkulan monitoimitalo
- Hiirihaukkatalo
- Kaakkurin monitoimitalo
- Oulunsalo-talo

KESKINEN ALUE

Palveluverkon toimenpiteet vuosina 2018–2019

- Toppilan nuorisotila siirretään Merikosken koulun Toppilan yksikön yhteyteen.

Palveluverkon toimenpiteet vuoteen 2026 asti

- Koskelan ja Tuiran kirjastot yhdistetään Merikosken koulun yksiköiden yhteyteen (Merikosken lukion siirtyessä Raksilan lukioon).
- Tuiran ja Koskelan asukastupien tiloista luovutaan, olohuoneet koulujen yhteyteen.
- Allinpuiston peruskorjaus ja laajennus, Lintulan päiväkodista luovutaan.
- Luupin kokonaisratkaisu

OULU

- Keskustan asukastuvan tiloista luovutaan
- Aleksinkulman toimintaa monipuolistetaan ja omatoimisuutta vahvistetaan olohuonekonseptin mukaisesti.
- Tiernan koulun yksiköiden määrää vähennetään, vapautuvat tilat varhaiskasvatukseen käyttöön.

Kuntalaisen olohuoneet (vaihtoehtoista riippumatta):

- Merikosken koulun yksiköt
- Paulaharjun koulu
- Kajjonharjun nuorisotila
- Nuottasaari-talo
- Kastellin monitoimitalo

4.2 Vaihtoehto 2

POHJOINEN ALUE

Palveluverkon toimenpiteet vuosina 2018–2019

- Länsituulen koulun uuden lisärakennuksen valmistuttua keväällä 2018 voidaan luopua Santaholman väistötilasta.
- Jokikylän esiopetus järjestetään Aseman päiväkodissa, jossa voidaan järjestää myös kokopäiväistä varhaiskasvatusta sitä tarvitseville. Jokikylän 1.-2. luokkien oppilaiden opetus järjestetään Aseman koululla, jossa on mahdollista järjestää myös iltapäivätoimintaa. Voidaan luopua Jokikylän esiopetus- ja koulutiloista.
- Kirjasto ja Oulu10-palvelut jäävät nykyisiin tiloihin.
- Kellon asukastuvan tiloista ei luovuta.

Palveluverkon toimenpiteet vuoteen 2026 asti

- Rajakylän uuden päiväkodin valmistumisen yhteydessä 2020 luovutaan Pateniemen, Metsämarjan ja Rajakylän päiväkodeista sekä Palokan päiväkodin erillisestä esiopetustilasta.
- Keiskan kiinteistöstä ei luovuta.
- Kuivasojan koulu säilyy ja tilasta luopumista tarkastellaan mahdollisen peruskorjauksen yhteydessä.
- Avoimen varhaiskasvatuksen ryhmien toiminnat siirtyvät Jatulintarhan päiväkodin tai Jatulin tiloihin, jolloin voidaan luopua Simppulankartanon tiloista. Tilamuutokset ja tilan esteettömyys otetaan huomioon Jatulin peruskorjauksen yhteydessä.
- Oravan koulumuseon museaalinen esineistö säilytetään ja dokumentoidaan digitaalisesti. Yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa kehitetään museon avoimena pitämiseksi yleisölle.

ITÄINEN ALUE

Palveluverkon toimenpiteet vuosina 2018–2019

- Yli-lin kirjasto siirtyy koulun yhteyteen tai kirjastopalvelut toteutetaan päiväkodin kanssa samassa kiinteistössä.
- Ylikiimingin nuorisotila siirretään Ylikiimingin koululle.

Palveluverkon toimenpiteet vuoteen 2026 asti

- Lukio Jokirannan koulun yhteyteen.
- Luovutaan Tirinkylän ja Ylikylän opetuspisteistä.
- Kiimingin vanhasta kunnantalosta luovutaan.

OULU

Kuntalaisen olohuoneet:

- Yli-lin koulu
- Syke-talo
- Laivakankaan koulu
- Ylikiimingin koulu
- Hiukkavaaratalo
- Talvikankaan koulu

ETELÄINEN ALUE

Palveluverkon toimenpiteet vuosina 2018–2019

- linatin päiväkodin toiminnot siirtyvät alueen lähipäiväkoteihin 1.8.2018 alkaen, mikä mahdollistaa linatin päiväkodin tiloista luopumisen.
- Jatketun aukiolon varhaiskasvatuspalvelu siirtyy 1.8.2018 alkaen Maikkulan päiväkodista Kuukkelin päiväkotiin.

Palveluverkon toimenpiteet vuoteen 2026 asti

- Maikkulan kirjaston, asukastuvan ja nuorisopalveluiden monitoimitalon toimintojen siirtyminen koulun yhteyteen tutkitaan Maikkulan koulun perusparannuksen yhteydessä.
- Varhaiskasvatuksessa Vaskitien päiväkodista luovutaan ja Hiirihaukkatalon yhteyteen rakennetaan kunnallista varhaiskasvatusta tarjoava siipi.
- Oulunsalon lukio siirtyy Raksilan lukioon.
- Kirjasto ja Oulu10-palvelupiste jatkavat toimintaansa Kauppakeskus Kapteenissa.
- Salonpään nykyisestä päiväkodista ja koulusta luovutaan. Salonpään rakennetaan uusi päiväkotikoulurakennus (varhaiskasvatus, esiopetus, vuosiluokat 1-2).
- Niemenrantaan rakennetaan lisärakennus.
- Metsokankaan nuorisotoimintaa järjestetään monimuotoisesti uuden koulun yhteyteen.
- Maikkulan kirjaston ja monitoimitalon toimintojen siirtymismahdollisuus koulun yhteyteen tutkitaan perusparannuksen yhteydessä. Koulua kehitetään kuntalaisten olohuoneeksi.

Kuntalaisen olohuoneet:

- Maikkulan koulu
- Hiirihaukkatalo
- Kaakkurin monitoimitalo
- Oulunsalon kunnantalo

KESKINEN ALUE

Palveluverkon toimenpiteet vuosina 2018–2019

- Toppilan nuorisotila Merikosken koulun Toppilan yksikön yhteyteen.

Palveluverkon toimenpiteet vuoteen 2026 asti

- Koskelan ja Tuiran kirjastot Merikosken koulun yksiköiden yhteyteen.
- Tuiran ja Koskelan asukastupien tiloista luovutaan, olohuoneet koulujen yhteyteen.
- Uusi päiväkotitila Tuiranpuistoon, luovutaan Kangaspuiston päiväkodista.
- Allinpuiston peruskorjaus
- Luupin kokonaisratkaisu
- Tiernan koulun yksiköiden määrää vähennetään, vapautuvat tilat varhaiskasvatuksen käyttöön.

Kuntalaisen olohuoneet (vaihtoehtoista riippumatta):

- Merikosken koulun yksiköt
- Paulaharjun koulu
- Kajjonharjun nuorisotila
- Nuottasaari-talo
- Kastellin monitoimitalo

4.3 Vaihtoehtoista riippumattomat ratkaisut

Museo- ja tiedekeskus Luupin tilat ovat monelta osin huomattavan peruskorjauksen tarpeessa. Tietomaan peruskorjauksen hinta-arvio on viisi miljoonaa euroa ja Pohjois-Pohjanmaan museon 4,7 miljoonaa euroa. On syytä miettiä, korjataanko kaikki tilat yksitellen vai luodaanko kokonaan uusi ratkaisu, jonka avulla oululainen taide ja kulttuuri voidaan nostaa uudelle tasolle. [Luupin hankeselvitys vuodelta 2014](#)³⁶ tulee päivittää vuoden 2018 aikana ja tehdä päätökset sijainnista ja tilallisesta kokonaisuudesta.

Linnanmaan uimahallista on tehty 1980-luvulta lähtien useita selvityksiä, joissa kaikissa on todettu uuden uimahallin rakentamisen tarpeellisuus. Allastilasta on selkeä puute niin kuntalaiskäytön, uimaseurojen kuin koululaisten uimaopetuksenkin näkökulmasta. Uimahallin rakentamisesta tulisi päästä ratkaisuun. Linnanmaan uimahallin hankeselvitys päivitetään vuoden 2018 aikana.

³⁶ [Luupin hankeselvitys \(2014\)](#)

5 Vaikutusten arviointi

5.1 Ennakkovaikutusten arviointi palveluverkkotyössä

Palveluverkkotyötä varten on laadittu kaksi vaihtoehtoa. Palvelukeskittymittäin vaihtoehdot on rakennettu palveluverkolle asetettujen toimintatapamuutosten vaatimusten ja Muutosohjelma Oulu 2020:n mukaisesti. Nykytilanteen osalta kuntalaisvaikutuksia ei ole kerätty. Kuntalaiset ovat peilanneet arvioinneissaan annettuja vaihtoehtoja nykytilanteeseen.

Tammikuussa 2018 järjestettiin neljä alueellista Oulun raati –tilaisuutta. Niiden tavoitteena oli kerätä kuntalaisten ajatuksia ja näkemyksiä siitä, miten palvelukeskittymittäin esitetyt vaihtoehdot vaikuttavat heidän arkeensa. Arviointi toteutettiin erillisellä [lomakkeella](#)³⁷. Lomakkeessa kuntalaisia pyydettiin kertomaan palveluverkkoesitysten vaikutuksista hyvinvointiin, palveluiden saavutettavuuteen ja kattavuuteen, yhteisöllisyyteen, alueen vetovoimaisuuteen ja taloudellisiin vaikutuksiin liittyen. Raadeissa käsitellyissä lomakkeissa esitettiin tämän lisäksi kysymyksiä kaupungin tilojen käytöstä ja liikenteellisesti turvatomiksi koetuista paikoista. Kuntalaisilla oli myös mahdollisuus antaa avointa palautetta tilaisuuksista.

Oulun raati-tilaisuuksissa erillisiä arviointeja annettiin yhteensä 144 kappaletta. Oulun raatien lisäksi oululaisilla oli mahdollisuus arvioida vaihtoehtoja myös sähköisellä arviointilomakkeella. Sähköinen arviointi toteutettiin, jotta saatiin suuremman joukon mielipiteet. Sähköisen arvioinnin antoi yhteensä 365 kuntalaista. Näistä arvioinneista nostettiin esille yleisimmin esiintyvät vaikutukset ja huomiot vaikutustyypeittäin.

Lapsiperheiden mielipiteet ovat erittäin tärkeitä. Lapsiperheitä rohkaistiin arvioimaan palveluverkon vaihtoehtoja kertomalla mahdollisuudesta paitsi yleisen palveluverkkoon liittyvän viestinnän avulla myös erikseen Wilma-järjestelmän kautta. Oulun raadeissa lapsiperheiden arviointeja vaihtoehtojen vaikutuksista lapsiin ja heidän perheisiinsä tehtiin 50, ja sähköisen arvioinnin kautta arviointeja saatiin yhteensä 138. Oulussa on myös erikseen selvitetty lasten ja nuorten ajatuksia ja näkemyksiä siitä, millainen on Oulu vuonna 2026.

Palvelukeskittymäkohtaisissa vastaajamäärissä on isoja eroja. Suurimmat vastaajamäärät olivat eteläisellä alueella Oulunsalon palvelukeskittymän alueelta ja itäisellä alueella Kiimingin palvelukeskittymän alueella. Kaakkurin palvelukeskittymästä annettiin kaksi arviointia ja Kaukovainion palvelukeskittymästä yksi arvio. Pohjoisella alueella Haukiputaan keskittymästä annettiin 22 arviointia. Pateniemi-Rajakylä-palvelukeskittymästä ei annettu yhtään arviota Oulun raadissa.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset ovat osa ennakkovaikutusten arviointia. Niillä tarkoitetaan vaikutuksia, jotka kohdistuvat viranomaisten välisiin suhteisiin, viranomaisten tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamushenkilöiden (ltk, kh, kv) toimintaan, henkilöstöön, organisaatioon tai hallintoon (Suositus ennakkovaikutusten arvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa, Kuntaliitto). Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten arviointi toteutettiin virkamiestyönä. Talouteen liittyvä laskenta on tehty virkamiestyönä myös nykytilanteesta.

Oulun raadeissa annetut arvioinnit ja internetin kautta vastattujen lomakkeiden vaikutukset koostettiin yhteen [\(vaikutusten ennakoarviointilomake\)](#)³⁸. Arvioinnin objektiivisuuden varmistamiseksi arvioinnin koontityössä ja analyysissä hyödynnettiin Palvelumuotoilu Paloa.

Kuntalaisten arvioinneissa vaikutustyypit kietoutuvat toisiinsa

Kuntalaiset nostavat palveluverkkomuutoksessa keskeisimmäksi uhkaksi hyvinvoinnin näkökulmasta sen, että palvelut eivät ole enää samalla tavalla saavutettavissa kuin tällä hetkellä. Palveluiden saavutettavuus on erityisen tärkeää opetukseen ja koulutukseen liittyvissä tiloissa. Ehyen ja joustavan koulupolun ei koeta vaihtoehdoissa toteutuvan riittävän hyvin. Lukiolaisten koulumatkat pidentyvät, mikä vaikuttaa suoraan koulupäivän pituuteen. Osa

³⁷ [Palveluverkkovaihtojen arviointilomake](#)

³⁸ [Ennakkovaikutusten arviointilomake](#)

OULU

kuntalaisista koki myös, että oppilasmäärältään isot koulut vaikuttavat heikentävästi lasten hyvinvointiin. Palveluiden saavutettavuus voi nousta ongelmaksi niille väestöryhmille, joille siirtyminen palvelukeskittymän tarjoamiin palveluihin on esimerkiksi terveyteen liittyvistä syistä vaikeaa. Tämä asia korostuu erityisesti siksi, että julkinen liikenne ei tue kaikkialla palvelukeskittymien saavutettavuutta. Palveluiden saavutettavuus voi vaikuttaa myös palveluiden käyttömääriin tätä kautta. Toisaalta palveluiden keskittämistä pidetään hyvänä asiana, koska yhdellä kerralla voi hoitaa useamman asian.

Alueiden yhteisöllisyys ja sen säilyttäminen koettiin tärkeäksi asiaksi. Kyläkoulut nähtiin opetuksen lisäksi tärkeinä yhteisöllisyyttä lisäävinä paikkoina. Olohuoneitoiminta nostettiin esille paikkana, jossa eri-ikäiset kuntalaiset voivat kohdata toisiaan ja tehdä yhteistyötä. Olohuoneiden sijoittelussa on huomioitava myös ikäihmisten mahdollisuus käyttää tiloja.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset arvioitiin virkamiestyönä. Palveluverkon vaihtoehdot on rakennettu siten, että ne tukevat organisaation keskinäisen yhteistyön toimivuutta, vaikkakin palveluiden kokoaminen yhteen vaatii uudenlaisen johtamiskulttuurin ja toimintatapojen omaksumista. Palveluverkon vaihtoehdot vahvistavat myös järjestöjen ja kaupungin yhteistyön järjestämistä. Matalan kynnyksen palveluiden vahvistaminen ja yhteistyö hyvinvointipalveluiden kanssa, esim. erilaisten pop-up-toimintojen järjestäminen on helpommin toteutettavissa palvelukeskittymissä kuin tällä hetkellä.

Alueellinen epätasa-arvo nousi esille kaikilla alueilla. Reuna-alueiden asukkaat kokivat, että keskittäminen heikentää olennaisesti alueiden vetovoimaisuutta, millä on vaikutuksia muuttoliikkeeseen ja asuntojen arvoon. Palveluverkkoratkaisun koetaan lisäävän kuljetukseen liittyviä kustannuksia palveluiden siirtyessä kauemmas.

Osa kuntalaisista arvioi samanaikaisesti kumpaankin vaihtoehtoa. Vaihtoehtojen välillä ei ollut suuria eroja kuntalaisten mielestä. Tästä syystä vaihtoehtojen välille ei voida tehdä merkittävää eroa vaikutusten näkökulmasta. Kuntalaiset ovat arvioineet vaihtoehtoja nykytilanteeseen peilaten, mikä käy ilmi [vastauksista](#)³⁹.

5.2 Taloudelliset vaikutukset

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimintakulujen arvioidaan kasvavan 58 miljoonaa euroa (14 %) nykytilassa. Tarkempi talousmateriaali löytyy [täältä](#)⁴⁰. Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon ne vaihtoehdot, joissa on eroja vaihtoehtojen välillä.

Nykytila vaatii rakennusten peruskorjauksia. Nykytilassa käyttötalousmenojen nettovaikutus 10 vuodessa on -39 M€. (Kuva 2)

Vaihtoehdossa 1 tilojen tiivistämisellä 10 vuoden käyttötalousmenot pienenevät 37M€ ja nykytilaan verrattuna saavutetaan 75M€ säästöt.

Vaihtoehto 2 tilojen tiivistämisellä 10 vuoden käyttötalousmenot pienenevät 18 M€ ja nykytilaan verrattuna saavutetaan 56 M€ säästöt.

³⁹ [Oulun Raatien vastausten yhteenveto](#)

⁴⁰ [Palveluverkkovaihtoehtojen talousvaikutusanalyysi](#)

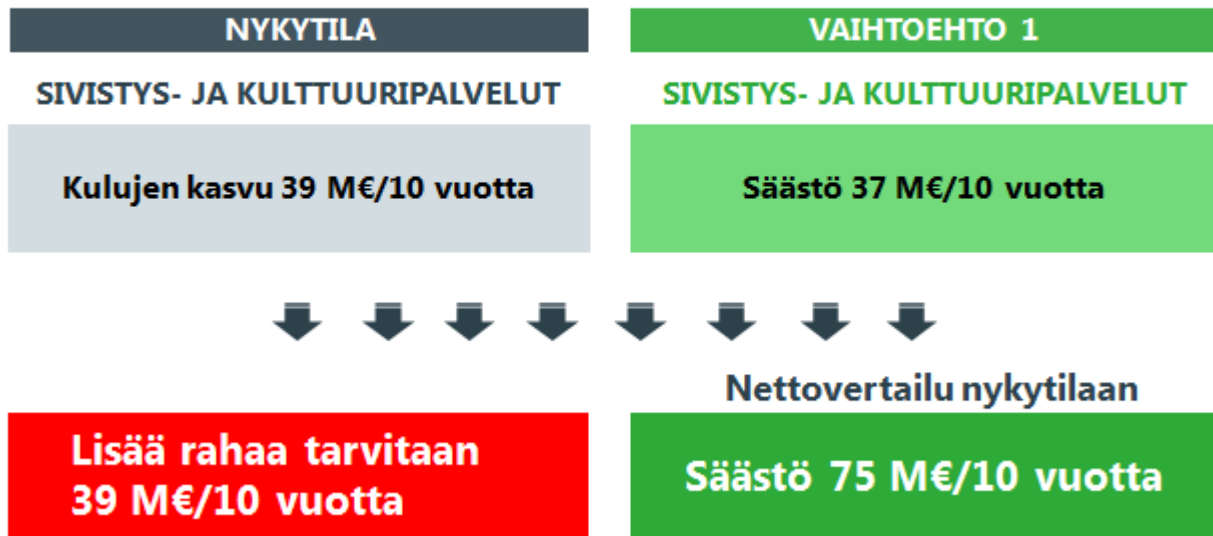
OULU

	NYKYTILA	VAIHTOEHTO 1	VAIHTOEHTO 2
1 000 €			
Käyttötaloussäästöt yhteensä / vuosi	-	5 313 413	3 114 441
Käyttötaloustalokustannukset yhteensä / vuosi	3 870 053	1 641 277	1 354 277
NETTOVAIKUTUS 1v.	- 3 870 053	3 672 136	1 760 164
NETTOVAIKUTUS 10v.	- 38 700 530	36 721 356	17 601 636
Nettovertailu nykytilaan / 10 vuotta		75 421 886	56 302 166
KERTALUONTEISET VAIKUTUKSET			
Investointikustannukset	41 731 250	36 912 000	37 566 780

Kuva 2. Vaihtoehtojen kustannusvertailu vuoden ja 10 vuoden aikavälillä.

Vaihtoehdossa 1 säästetään 10 vuoden aikana arviolta 75 miljoonaa euroa. (Kuva 3)

Taloudellinen vertailu (10 vuotta)

Kuva 3. Nykytilan ja vaihtoehto 1:n vertailu 10 vuoden aikana.